

ivan supek **SAVJETI,
PREPORUKE &
UPOZORENJA**

U tri pregledna članka Za loš zvuk više nema izgovora dat ću pregled audiouređaja koji omogućuju kvalitetan zvuk, i to u rasponu od nekoliko stotina do nekoliko tisuća eura. U toj seriji članaka obradit ćemo analogne i digitalne izvore zvuka, pojačala i zvučničke kutije. Ograničit ću se na audiouređaje koje možete poslušati i nabaviti kod naših etabliranih audiodistributera. Za većinu analognih uređaja preporuke će se rjeđe ažurirati jer je to 'odrastao' medij u kojem, bez obzira na trenutačnu poplavu novih modela, ipak nema znatnih poboljšanja zvuka. Dobar gramofon od prije deset ili više godina i danas će dobro zvučati. No to ne vrijedi za trenutačno najpopularniji digitalni medij – mrežne uređaje (eng. streamer), koji se brzo razvijaju pa češće treba skrenuti pozornost na nove i kvalitetnije ili barem jeftinije uređaje. Mnogi stariji audiofili držat će se isključivo analogije, no za nove su generacije streaming servisi i uređaji budućnost visoko-kvalitetne reprodukcije zvuka.

Nadalje, skrenut ću pozornost i na neke uređaje u višem cjenovnom razredu za ambicioznije ljubitelje glazbe i dobrog zvuka, no nikako ne na one (pre)skupe. Potrošiti desetke tisuća ili čak stotine tisuća eura na pojedinačnu audiokomponentu ne smatram promišljenom investicijom. Zar nije bolje otputovati na koncert vrhunskih glazbenika ili uložiti u obrazovanje i zdravlje svoje djece ili donirati 'višak' novca za neku plemenitu svrhu? Zato ću biti tek toliko 'hrabar' da vam predložim uređaje koji koštaju do najviše nekoliko tisuća eura, a cjelokupni audiosistem stajao bi manje od pet-šest tisuća eura. Prema mojem skromnom mišljenju, to su već vrhunski audiosistemi i više nego dovoljni dobri za uživanje u slušanju glazbe u kućnim uvjetima.

No evo još nekoliko razloga koji će audiofilima možda biti prihvatljiviji i uvjerljiviji glede toga mojeg stajališta/savjeta. Prve činjenice audiofili su itekako svjesni: kako cijena uređaja raste, dobitak u zvuku je sve manji i manji; to pogotovo vrijedi za mrežne reproduktore (eng. *streamer*) i digitalne uređaje općenito. No mnogo je veći problem sinergija. Naime, ako vi ili netko drugi srećom ili znanjem ne sklopite audiosistem u kojem je sinergija uređaja pogođena, kao i sinergija s vašom sobom, tada ni deseterostruko skuplji sistem ne mora ni objektivno, a pogotovo ne vama subjektivno, zvučati bolje. Zato je ponekad bolje orijentirati se na integrirane sisteme jer provjerene audiotvrte ipak znaju što rade, za razliku od većine glazboljubaca koji ne žele time previše razbijati glavu. I ova serija članaka namijenjena je prije svega njima, da im barem malo olakša snalaženje i odabir njihova budućeg audiosistema.

POVRATAK MEDIJA IZNENAĐENJA

Kad sam se u gimnaziji počeo ozbiljnije baviti glazbom i audiouređajima, moja diskoteka bila je relativno skromna, samo stotinjak LP ploča. Nabaviti novu uvoznu ploču klasične glazbe početkom sedamdesetih godina prošloga stoljeća bilo je vrlo teško, a Jugotonovi otisci nisu bili baš najbolje kvalitete. Stoga mi je izvor upoznavanja novih djela i vrhunskih izvedaba bio FM radio. Uložio sam velik trud tijekom nekoliko godina kako bih osim zagrebačkog Trećeg programa mogao slušati i Österreich 1 u stereoprijenosu, no bez uspjeha. Unatoč posuđenom vrhunskom Revoxu *tuneru* i kupljenoj Stolleovoj rotirajućoj anteni sa selektivnim antenskim pojačalom donesenim iz Graza, armiranobetonski stadion iza moje kuće onemogućio je sve moje pokušaje. No tijekom toga razdoblja moja je diskoteka znatno narasla pa sam odustao od toga sizifovskog truda i okrenuo se posve LP pločama, gramofonu i, naravno, koncertima.

Rastom interneta i njegovim sve većim brzinama prijenosa, pojavio se tijekom ovoga stoljeća na njemu niz radiopostaja iz cijeloga svijeta. Danas ih doslovce postoji na desetke tisuća, a barem nekoliko stotina njih su vrlo kvalitetne radiopostaje posvećene klasičnoj glazbi i *jazzu* koje zavređuju vašu pozornost. U nedavno objavljenom članku o [Internetskom radiju](#) naveo sam ih desetak i zagrebao tek površinu toga obilja, a na vama je da nastavite istraživati to obilje kao što to ja činim svakodnevno.

Lijepo je imati veliku diskoteku i u miru poslušati baš ono što želite i kad to želite, preslušati i nekoliko puta kako biste nešto analizirali, ali

radio nudi iznenađenje, ono neočekivano, i to bez ikakva vašeg 'truda'. Npr. nedavno sam prvi put čuo Beethovenov *Violinski koncert u D-duru* u izvedbi Leonidasa Kavakosa, s njegovom opsežnom i zanimljivom kadencom, ili vebni *Glavirski kvintet* Sergeja Ivanoviča Tanjejeva... To je upravo ono što me uvijek privlačilo tom mediju i zato ću u nekoliko pregleda (ne testova – pogledajte napomenu na kraju) predstaviti nekoliko odličnih mrežnih reproduktora uređaja koji će vam omogućiti uz sve ostalo i slušanje internetskih radiopostaja. Stoga i onim 'tvrdokornijim' ljubiteljima analogije preporučujem da ipak nabave jeftiniji mrežni reproduktor i otkriju nepresušni izvor nove glazbe i novih snimki u 'oblaku'. U internetskom radiju mogu uživati a da ništa ne plaćaju, a na internetske servise mogu se pretplatiti samo ako to žele.

Za kraj jedna napomena za glazboljupce...

Ako nikad ne preslušate neko glazbeno djelo na dobrom audiosistemu, pogotovo ono kompleksnije harmonijske i dinamičke strukture, nikad nećete shvatiti, ili bolje rečeno čuti, što zapravo propuštate. Pojedinci koji često posjećuju koncerte i dobro poznaju određeno djelo, mogu to uglavnom kompenzirati, no ako slušate novu skladbu ili ste tek počeli ulaziti u prekrasni zvukobraz klasične glazbe, mogućnost da dobro čujete i doživite timbralni, harmonijski, dinamički ili ritmički spektar nekog glazbenog djela u njegovoj punini presudna je za njegovo razumijevanje i shvaćanje interpretacije glazbenika, a ovi članci će vam u tome pomoći.

... i jedna za audiofile (a i za sve ostale)

Opisi audiorecenzata o zvuku audiokomponenti, a poglavito to vrijedi za zvučnice kutije, (pre)često podsjećaju na one *sommelier*a kad se vizualnim vokabularom nastoji opisati doživljaj drugog i sasvim drukčijeg osjetilnog kanala – okusa, u našem slučaju sluha. Uz to, postoji i neslaganje među recenzentima u pogledu osnovnih pojmova, kao što su rezolucija i transparentija ili dinamika i mikrodinamika ili stereoseparacija i zvučna slika, naročito u pogledu toga kako rangiraju važnost pojedinih karakteristika zvuka (npr. linearni odziv vs timbar vs ritam vs prostorno oslikavanje vs vremensko-fazna usklađenost vs ekstenzija basa...) i zato će se i njihove ocjene neke komponente uvelike razlikovati i uopće ne moraju odgovarati našem 'ukusu'. Stoga je na vama, i samo vama, da sami poslušate audiouređaj (unutar vlastitoga budžeta) kod naših distributera ili još bolje – dogovorite demonstraciju u vlastitoj sobi i sami prosudite.